

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til forvaltningslov. (Lovforslag nr. L 4).

§§ 1-9
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Lenger (VS)
forkastedes, idet 12 stemte for, 93 imod; 14 stemte hverken for eller imod.

§§ 10-26 og ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 var taget tilbage.

§ 27 med den foretagne ændring
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 4-6 og § 28, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 var taget tilbage.

§§ 29-31, ændringsforslag nr. 8 og § 32, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Lenger (VS)
forkastedes, idet 28 stemte for, 91 imod.

§§ 33-37
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen. (Lovforslag nr. L 5).

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, og §§ 2-5
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget uden for betænkningen om indsættelse af en ny paragraf efter § 5
forkastedes, idet 15 stemte for, 89 imod; 14 stemte hverken for eller imod.

§§ 6-11
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 var taget tilbage.

§§ 12-15
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 54 stemte for, 58 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

§ 16, ændringsforslag nr. 4, § 17, således ændret, og § 18
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik endelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Tavshedspligt). (Lovforslag nr. L 6).

§§ 1-3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 86:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager. (International strafferet).

(Fremsat 27/11 85).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 11 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om international fuldbyrdelse af straf m.v.

(Fremsat 27/11 85).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Ole Espersen (S):**

Vi kan tilslutte os sigtet i begge de to foreliggende lovforslag. De er, som justitsministeren skriver i sin fremsættelsestale, begge præget af nogle i teknisk henseende yderst komplicerede forhold inden for den internationale kriminalrets område, og vi er også enige i, at de afspejler nogle vigtige træk i en moderne kriminalpolitik. Derfor er vi positivt indstillet over for begge forslag, og vi ønsker naturligvis at drøfte disse komplicerede detaljer i retsudvalget.

Jeg har et par enkelte bemærkninger om det første forslag, det om den internationale strafferet. Dette lovforslag har bl.a. til formål at opfylde FN's torturkonvention. Et vigtigt område inden for tortur, som det bl.a. har vist sig i kraft af de forskningsresultater, som centeret i København for rehabilitering af torturofre er kommet til, er netop den psykiske tortur, og jeg kan se, at man i justitsministeriet har været noget i tvivl om, hvorvidt man behøvede i dansk ret udtrykkeligt at forbyde psykisk tortur, da man efter konventionen er forpligtet til at gøre psykisk tortur strafbar. Man er nået til det i hvert fald foreløbige resultat, at den danske straffelovgivning er tilstrækkelig til at dække sager også om psykisk tortur. De paragraffer, man henviser til, synes jeg ikke er helt overbevisende. Jeg føler, netop da den psykiske tortur er så

væsentlig i praksis, at man bør ændre straffeloven, således at det helt klart kommer til at fremgå af den, at også psykisk tortur er strafbar og selvfølgelig en alvorlig strafbar handling.

I øvrigt forekommer det mig, at den form for opfyldelse af konventionen man vælger – og nu taler jeg altså stadig væk om den internationale strafferet, lovforslag nr. L 86 – er en fornuftig, rimelig og folkeretlig ganske sikker opfyldelsesmetode i den forstand, at man jo så har henvisningen til selve de traktater, man skal opfylde.

Der er selvfølgelig, når man vælger den metode ikke udtrykkeligt at skrive i den danske straffelov, hvornår danske myndigheder er kompetente, den negative konsekvens deraf, at man ikke i en dansk lov kan læse, hvornår man kan straffes af danske myndigheder, og det gælder vel især her, hvor man fra ministerens side ønsker en bemyndigelse til indgåelse af fremtidige – altså i øjeblikket endnu ukendte – konventioner og også til, at disse fremtidige endnu ukendte konventioner automatisk er opfyldt i og med § 8, stk. 1, nr. 5.

Det vil vel – men det kan foreløbig være et spørgsmål – betyde, at man ikke er i stand til ved at læse den danske straffelovgivning at se, hvornår man kan straffes af danske myndigheder. Jeg vil også stille det spørgsmål: hvis man i fremtiden indgår en konvention, der indeholder nogle andre regler end dem, der findes i de konventioner, som lovforslaget i dag vedrører, hvor vil man så kunne læse den konvention? Den fremtidige konvention vil jo indebære en ændring af dansk ret, og efter de almindelige regler kommer konventioner jo ikke i Lovtidende A, hvor man plejer at skulle søge det, der er gældende her i riget. De plejer at komme i Lovtidende C. Der er et problem dér, som jeg synes at vi skal gøre os klart, og som vi kan drøfte enten i dag, eller når vi kommer til udvalgsbehandlingen. I hvert fald er det min principielle holdning, at om så vigtige problemer som dem, vi taler om her, bør man i den sædvanlige Lovtidende kunne se, hvad der gælder.

Man søger også, kan man sige, et forhåndssamtykke til indgåelse af yderligere konventioner. Det fremgår af side 5 i lovforslagets bemærkninger, idet man siger meget ligeud – og det er jo godt, at det står så klart

[Ole Espersen]

– at hvorvidt folketingset så bliver spurgt, hvis man i fremtiden måtte indgå en international aftale om bekæmpelse af terrorisme, vil afhænge af administrationens vurdering af, om denne fremtidige konvention, som jeg altså ikke kender i øjeblikket, er af væsentlig betydning, af større betydning, efter grundlovens § 19.

Jeg vil nok mene, at inden for dette område, der jo ikke er sådan et tilfældigt teknisk område, men noget, der er meget betydningsfuldt for hele vores retskultur, bør udgangspunktet være, at en sådan konvention vil være af større betydning i grundlovens § 19's forstand, således at man vil indhente samtykke til den tid, men opfyldelsen har man jo i hvert fald, hvis den foreslåede paragraf gennemføres.

Jeg har i og for sig ingen bemærkninger til lovforslag nr. L 87. Jeg synes, det er fornuftigt, og jeg synes, det har et sigte, der er præget af den humanitet og det ønske om resocialisering, der bør præge straffesonen; derfor kan vi i princippet tilslutte os også dette forslag.

Hagen Hagensen (KF):

Ud fra betragtningen om, at vi netop i den verden, vi lever i, må have instrumenter i hænde, der gør det muligt at bekæmpe så grove forhold som terrorisme og tortur, og også ud fra den betragtning, at man skal sørge for, at de, der dømmes, alligevel har rimelige vilkår, når de skal afsone deres straf, finder jeg, at man skal gå ind for et bredt internationalt samvirke på dette område.

Jeg synes, justitsministeren har haft en meget heldig hånd med udformningen af de to lovforslag, som jeg i øvrigt for mit vedkommende må henvise til en nærmere gennemgang i udvalget. Teknisk stof er det vanskeligt at behandle i enkeltheder under en debat her i salen; her skal vi udtale os om det princip, der er lagt til grund, og det finder jeg at ministeren har fået gjort på en måde, så det kan bruges.

Der er allerede ytret betænkeligheder med hensyn til, at man måske inddrager ukendt stof under den lovgivning, som vi her drøfter, og jeg, som normalt er imod at give bemyndigelser til en regering eller en minister, finder netop med den baggrund, der er givet, at der kan være god grund til at gøre det her.

Jeg finder, at de to lovforslag på en god måde afbalancerer forholdene, og for straf fuldbyrdelsens vedkommende skal jeg hilse med tilfredshed, at man udbygger det samarbejde, der begyndte i Norden i 1963, fulgt op, som det senere er blevet, på europæisk plan, og som nu også skulle have en mulighed for at virke, om ikke fuldt globalt, så i hvert fald i meget vid udstrækning.

Jeg understreger i den forbindelse, at jeg synes, det er udmærket, at vi har et instrument som Europarådet, der kan tage sager af denne art op og sørge for, at de bliver ført frem så langt i hvert fald, at dette høje ting for dette lands vedkommende kan komme til at tage stilling til forholdene, således at vi kan komme til at virke i et bredt fællesskab, der skal tilgodese de hensyn, som jeg nævnte til at begynde med, og som vi fortsat mener er rimelige.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg kan også gøre det kort. For så vidt angår det første forslag, L nr. 86, om den internationale strafferet synes vi, det er godt, at vi hermed får lukket de huller, som måske har været visse steder. I hvert fald kan vi medvirke til det.

Jeg ved ikke, hvor ofte vi har forbrudt os mod princippet fra dansk side, men risikoen for, at folk, der har gjort sig skyldig i alvorlige forbrydelser, terrorisme vel først og fremmest, ikke er blevet strafforfulgt eller udleveret til strafforfølgning i et andet land, har der jo været et par eksempler på fra udlandet, og i det omfang vi ved at ratificere, som det her er foreslået, kan medvirke til, at disse bestemmelser træder i kraft, er vi godt tilfredse med det.

Der har været planer om, at man skulle kunne stramme indsatsen mod tortur yderligere ved at supplere FN-konventionen med en ordning, der betød, at en uafhængig ekspertkomité kunne komme på uanmeldt besøg rundt omkring i de lande, der nu ville acceptere det. Det er noget, som vi drøfter bl.a. i Europarådet, hvad jeg tror at også justitsministeren vil have erindring om, fra dengang han var medlem af den parlamentariske forsamling. Det kunne nok have en vis præventiv effekt. På den anden side er der nok det uheldige i det, at kun lande, som ikke har så meget at skjule, som har ren samvittighed, vil

[Bjørn Elmquist]

tilslutte sig en sådan ordning. Men vi er helt klart tilhængere af lovforslag nr. L 86.

Jeg har en enkelt bemærkning for så vidt angår sprogbugen i forbindelse med, at vi nu skal vedtage lovforslaget om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige om fuldbyrdelse af straf. Jeg er også stødt på ordet i et par af høringssvarene, og der var måske en idé i, at vi oversatte det svenske udtryk »vite« – hvis det er svensk, det tør jeg ikke engang sige – som, så vidt jeg forstår, drejer sig om en tvangsbøde. Det vil nok være rigtigt, at vi i den danske lovgivning får fastslået det. Jeg ser, at blandt andre rigsadvokten har peget på det.

For så vidt angår det andet lovforslag, nr. L 87, kan vi også give tilslutning til det. Vi har set eksempler på danskere, der har måttet afsone straffe i fængsler i udlandet under ganske ubehagelige forhold, forhold, der lå ud over det, man kunne forvente i forbindelse med straffen.

Det er godt, at vi får denne konvention gennemført i Danmark, og jeg har hæftet mig ved, at det i første omgang er Europarådslandene, der bliver draget ind. Der er også lande – desværre kan vi sige – i Europarådet, hvor afsoningsforholdene kan være nok så barske, og hvor der idømmes fængselsstraffe for forbrydelser, vi herhjemme ikke mener bør give fængselsstraf, og også idømmes straffe af en sådan længde, at det overskrider, hvad vi finder rimeligt efter danske forhold.

Men vi må nok også samtidig fastslå, at det er et problem, der gør sig gældende ikke mindst for lande, der ligger uden for denne kreds, og jeg vil derfor spørge justitsministeren, om det er sådan, at han har planer om at følge det op, der står i fremsættelsestalen om, at lovforslaget giver mulighed for, at justitsministeriet indgår aftaler med stater, som ikke er deltagere i konventionen, herunder stater uden for Europa, om overførelse af domfældte fra disse lande til strafudståelse i Danmark. Er det sådan, at justitsministeren allerede nu kan antyde over for os, om han har tanker om konkrete initiativer, og om disse initiativer i givet fald vil blive udført på bilateralt plan? Eller vil Danmark dér gå sammen med andre nordiske lande eller måske via Europarådet prøve at få indgået mere generelle aftaler?

Hvis ikke vi kan få et svar nu her, forstår jeg det fuldt ud, og så er det en af de ting, jeg gerne vil spørge om i udvalget.

Ebba Strange (SF):

L 86 er et forslag om at ændre straffeloven, sådan at Danmark kan ratificere FN-konventionen fra 1984 om tortur og opfylde de krav, der ligger i konventionen fra 1979 om gidseltagning og fra 1980 om beskyttelse af nukleare materialer.

Det synes vi er i orden fra SFs side, men samtidig betyder forslaget til ændring af straffeloven jo, at ministeren, med den udformning, § 8, stk. 1, får efter forslaget, ikke behøver at ændre straffeloven, hver gang nye konventioner skal ratificeres, og det kunne da for så vidt være i orden, men jeg er lidt betænkelig ved det, når jeg sammenligner det med bemærkningerne i lovforslaget, som også hr. Ole Espersen var inde på, nemlig at det ikke er givet, at vi får alle den slags konventioner forelagt i folketinget. Jeg vil godt spørge ministeren, om det er tænkt sådan. Hr. Ole Espersen syntes, at det stod klart, men jeg synes snarere, det står lidt kryptisk i bemærkningerne på side 5: »Hvorvidt folketinget i forbindelse med ratifikation ... skal give samtykke« osv. »vil ... bero på, om folketingets medvirken i form af anden lovgivning er nødvendig ...«. Jeg er lidt usikker på sammenkoblingen af de to ting, at vi på den ene side giver ministeren bemyndigelsen og på den anden side ikke får konventionerne i folketinget til godkendelse, inden de ratificeres. På den baggrund ville jeg egentlig hellere have § 8 til at blive meget lang, men ministeren er bange for, at hvis vi skal fortsætte med opremsningen af alle de forskellige konventioner, kan det blive en meget lang § 8. Jeg synes imidlertid, at vi må vælge enten det ene eller det andet, altså enten gør vi den meget lang, eller også får vi konventionerne i folketinget. Men det kan vi diskutere videre, foreløbig er det et spørgsmål til ministeren.

Med hensyn til de to andre ting, som L 86 indeholder, altså muligheden for at inddrive tvangsbøder, der er pådømt i Sverige og Finland, er vi enige, men jeg synes, hr. Bjørn Elmquist har ret i, at det ville være rart med et dansk ord i den danske lovtæst i stedet for det ord, som jo ikke bruges på dansk.

[Ebba Strange]

Den tredje del: om at retsforfølge og dømme personer, der pågribes i Danmark, og som har begået alvorlige forbrydelser i udlandet, er vi også enige i og kan tilslutte os.

Lovforslag nr. L 87 handler om at ratificere Europarådets konvention om overførelse af domfældte, og det kan vi også tilslutte os. Vi har jo været ude for en del sager, hvor danskere har siddet i fængsel i udlandet, og hvor Danmark har forsøgt at få dem hjem og de pågældende har ønsket at komme hjem, også selv om de skulle afsone videre, men hvor det ikke har været muligt. Jeg læser konventionen sådan – og jeg tror også, det var lidt det, der lå i hr. Bjørn Elmquists ord – at selv om vi ratificerer denne konvention, og selv om vi ændrer vores lovgivning på dette område, kan vi få mange problemer med andre lande, for der er mange nuancer i konventionen, og vi skal ikke foregøgle nogen, at vanskelighederne så er overstået, og at folk umiddelbart kan komme hjem. Jeg kan se, at der ligger mange og trange forhandlinger foran os, men det her er dog et skridt på vejen.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Både lovforslag nr. L 86 og L 87 handler om mere internationalt samarbejde, dels samarbejde om at strafforfølge terrorisme og tortur, dels om, at man skal være rimelig humane over for dem, der har overtrådt reglerne, og sikre, at afsoningen af en eventuel straf sker under hensyntagen til dem, der har overtrådt reglerne.

Jeg kan kun sige, at vi i princippet er tilhængere af begge dele, men at også vi er betænkelige ved uden videre at give bemyndigelse til justitsministeren.

I hovedsagen er vi positivt indstillet, og så vil vi se på visse ting i udvalget, bl.a. § 8.

Birgith Mogensen (CD):

L 87 må naturligvis vedtages, hvis vi skal leve op til vores internationale ry som en human stat. Danmark må kunne ratificere den konvention om overførelse af domfældte, som vi undertegnede i 1983. Løven vil eliminere de mange tidligere menneskelige tragedier, som vi alle kender eksempler på. Der er ingen grund til at udpensle enkeltforhold. Ministerens bemærkninger indeholder en generel udredning.

At lovforslaget også giver mulighed for at indgå konventionslignende aftaler med lande globalt, er et stort plus.

Med hensyn til L 86 og dette forslags bemærkninger finder CD heller ikke anledning til kritik. Vi ønsker ganske vist en mere ensartet straffelovgivning, når det drejer sig om terror og gidseltagning samt grov narkokriminalitet, men det er en anden sag.

Som antydet, CD tilslutter sig justitsministerens lovforslag nr. L 86 og L 87.

Poulsgaard (FP):

Fremskridtspartiet har altid ønsket, at vi skulle bruge de midler, der var til rådighed for at bekæmpe den internationale terrorisme. Vi finder, at de to forslag, der ligger her, er et skridt på en rigtig vej, så vi er positive over for begge lovforslag.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der har fra alle sider været tilslutning til lovforslagene og de helt afgørende principper, der indgår i disse lovforslag.

Tilbage bliver enkelte spørgsmål, som jeg tror vi bedst kan klare igennem det udvalgsarbejde, der skal finde sted.

Det undrer mig ikke spor, at man rejser spørgsmålet, hvilken kontrol man har med nye konventioner. Det bør man næsten gøre fra folketingets side, og det synes jeg det er rimeligt at vi drøfter.

Om det andet spørgsmål, der blev rejst – og som jo ikke er noget nyt problem – at selve konventionen ikke kommer i Lovtidsende A, vil jeg sige, at det kender vi også fra straffeloven i dag. Jeg kan også forstå – som det skete fra hr. Ole Espersens og fra anden side – at man rejser spørgsmålet om psykisk tortur og om, hvorvidt de bestemmelser, der er henvist til, straffelovens §§ 244–246, er tilstrækkelige i forbindelse med fastsættelsen af, at psykisk tortur er strafbar. Jeg mener, at det er tilfældet i dag, men det er meningen, at straffelovrådet skal se på spørgsmålet.

Efter lovforslaget er der mulighed for både at indgå enkeltaftaler med fremmede stater og generelle aftaler med disse stater om overførelse af domfældte. Det var et spørgsmål, hr. Bjørn Elmquist kom ind på. Jeg kan sige, at vi ikke har konkrete planer om generelle aftaler, men det kan meget let blive

[Justitsministeren]

nødvendigt med konkrete aftaler om overførelse.

Men jeg takker for den venlige måde, hvorpå man har modtaget disse to lovforslag, og regner med, at vi efter en gennemgang i udvalget kan gennemføre dem nogenlunde i den skikkelse, de her er foreslået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 4:

Forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af detentionerne under politiets regie.

Af Lenger (VS) m.fl.
(Fremsat 2/10 85).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 13 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om detentionsanbringelser.

Af Torben Lund (S) m.fl.
(Fremsat 28/11 85).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

De to beslutningsforslag fra venstresocialisterne og socialdemokratiet indeholder forslag om at nedlægge detentionerne under politiet og i stedet henlægge opgaven med at tage vare på berusede personer til sundhedsmyndighederne. Beslutningsforslaget fra VS

lægger sig ikke fast på, hvordan nyordningen i givet fald skal udformes, mens der i beslutningsforslaget fra socialdemokratiet stilles forslag om at oprette centraldetentioner med lægelig og plejemæssig bistand i de større byer og om at indrette detentionsfaciliteter i tilknytning til de lokale sygehuse i de andre byer.

Efter den gældende ordning er det jo politiet, som har til opgave at tage vare på berusede personer, der er til fare for sig selv eller andre, og politiet foretager årligt ca. 30.000 detentionsanbringelser af berusede personer.

Der er sket dødsfald, men set i forhold til det samlede antal anbringelser må man sige, at der er meget få tilfælde af dødsfald i politiets detentioner. Jeg kan således nævne, at der i København i perioden 1980-84 har været i alt ca. 48.000 detentionsanbringelser, og der er i denne periode sket tre dødsfald. Man må desværre stille det spørgsmål, om dødsfald overhovedet helt kan undgås, hvad der ikke er meget der tyder på at det kan.

Der er her tale om en for politipersonalet meget vanskelig og ubehagelig opgave, og den bliver selvfølgelig ikke mindre ubehagelig af, at der kan indtræde dødsfald eller andre ulykker i forbindelse med detentionsanbringelse. Det er også på den baggrund, politiets organisationer har rejst spørgsmål om ændringer. Jeg synes, man kan sige, at politiet har søgt at løse opgaven på bedst mulig måde.

Som jeg tidligere har givet udtryk for over for folketinget som svar på et spørgsmål, kan det være et problem, om det ikke er rigtigt at overveje en nyordning på området, ikke mindst på baggrund af, at politiet selvfølgelig ikke kan være i besiddelse af den nødvendige lægelige indsigt, som i nogle tilfælde kan være af betydning ved stillingtagen til, hvordan man skal forholde sig over for spirituspåvirkede personer. Altså, spørgsmålet er, om personer med lægeuddannelse skal være med i forbindelse med detentionsanbringelse.

Jeg har tidligere givet udtryk for, at en henlæggelse af opgaven til sundhedsmyndighederne ikke vil støde på nogen modstand fra justitsministeriets side, og jeg er parat til at drøfte dette spørgsmål nærmere. Det er imidlertid min opfattelse, at vi må have problemet grundigt undersøgt, inden vi eventuelt beslutter os til at gennemføre ændringer. Jeg er på forhånd noget skeptisk over for tanken